

свого виробителя від іноземних конкурентів неценовими методами (технічними, екологічними експертизами для використання в українських реаліях).

Застосування методу прискореної амортизації дозволить в довгостроковій перспективі підтримувати витрати на експлуатацію ліфта приблизно на одному рівні. Амортизаційні відрахування будуть вище в початкові періоди експлуатації, а експлуатаційні витрати будуть низкими в зв'язі з низкою ступенем морального і фізичного зносу ліфта. З течією часу ситуація зміниться – амортизаційні відрахування будуть нижче, а витрати експлуатаційні будуть підвищуватися. Метод прискореної амортизації дає в руки організації, експлуатуючій ліфт, інструменти для ремонту і модернізації ліфтів, що дозволить довести строк його експлуатації до 40–50 років.

Усе це і складає сутність економічних механізмів, що дозволяють вирішити цю проблему. При цьому за державою залишиться захист конкуренції, виконання обіцянок по фінансуванню капітальних ремонтів. Громадяни двох держав звикли, що платять за житлово-комунальні послуги невеликі гроші, і за ці незначительні кошти держава повинна забезпечувати їх всім необхідним. Це зручно, але сьогодні, на жаль, неможливо. В цій сфері роль держави буде зменшуватися, а ринкових механізмів – збільшуватися.

Висновки. Таким чином, аналіз російського досвіду і його порівняння з українськими реаліями на прикладі ліфтових послуг ще раз підтвердив тезис про те, що одним з головних умов реформування сфери ЖКХ в системі соціально-економічних відносин двох держав є формування мережі ринків житлово-комунальних послуг (в тому числі ліфтових послуг), що відповідають сучасним параметрам цих послуг по якості, багатоманітності і задачі їх ефективного створення, надання, звернення і використання.

Література

1. Наукові засади реформування і розвитку житлово-комунального господарства : монографія / О. С. Поважний [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Дон. держ. ун-т управління. – Черкаси : Брама-Україна, ЧДТУ, 2010. – 331 с.
2. Дорофійенко В. В. Створення і організація діяльності об'єднаних співвласників багатоквартирних будинків (ОСМД) – основа реформування управління житлового господарства : монографія / В. В. Дорофійенко, В. І. Логвиненко, І. Н. Осипенко. – Донецьк : ВИК, 2007. – 240 с.
3. Широков А. В. Задачі адміністративно-правового регулювання управління багатоквартирними будинками / А. В. Широков // Державство і право. – 2008. – № 3. – С. 15–25.
4. Широков А. В. Учет коммунальных ресурсов и услуг / А. В. Широков // Науч.-практ. конф. “Система управления жилищным фондом России”; Информ.-консалтинговая компания “Международный деловой центр”. – М., 2007. – С. 123–128.

УДК 330.341.2

М. В. ДУБІНІНА

Миколаївський державний аграрний університет

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ОСНОВИ МЕХАНІЗМУ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ СЕКТОРОМ ЕКОНОМІКИ

Наводиться аналіз інституціональних основ механізму управління аграрним сектором економіки на регіональному рівні. Систематизуються фактори, що впливають на управління цим сектором економіки. Визначено концепцію та принципи ефективного інституціонального механізму управління аграрним сектором економіки.

The article analyzes the institutional basis of the mechanism of agrarian sector of economy at the regional level. Systematized the factors affecting this sector of the economy. The concepts and principles of effective institutional mechanism to administer the agricultural sector.

Постановка проблеми. Відсутність ефективних механізмів управління та регулювання процесів виробництва, обміну і розподілу аграрної продукції зумовило наростання внутрішньогалузевих диспропорцій, порушення міжгалузевих зв'язків і руйнування цілісності всього агропромислового комплексу як єдиної соціально-економічної системи. Стабільність економічної системи слід розуміти як можливість зберігати нею загальну динаміку життєво важливих параметрів, не припускаючи різкої їх зміни та зміни напряму розвитку всієї системи. Відповідно, кризи є феноменами, що демонструють нестабільність економічної системи та її підсистем, якщо мова йде про конвергентні кризи. При цьому, кризи провокуються різними причинами, але в сукупності вони зводяться до тих інститутів, які своєю негнучкістю не дозволяють вчасно помітити кризу та застосувати демпфуючий інструментарій. Саме тому, завжди наслідки будь-яких кризових явищ зазвичай долалися за рахунок інституціональних змін: законодавчих, організаційних, фінансових, податкових [1].

Аналіз досліджень і публікацій. Теоретичні та методологічні основи системного вивчення механізмів управління аграрним сектором економіки розглянуті в роботах вітчизняних вчених, зокрема П. Гайдучього, П.

М. Кропивка, П. Саблука, М. Присяжнюка та інших. Не дивлячись на значну кількість науково-практичних досліджень у даній сфері, ряд принципових аспектів проблеми залишається поза дослідницьким полем. Вимагає вирішення цілий комплекс важливих теоретичних і практичних питань, пов'язаних із забезпеченням процесу ефективного управління аграрним сектором у період реформування на основі використання сучасних принципів управління бізнес-процесами і комплексу існуючих інформаційних технологій, врахування впливу стратегічного управління на розвиток галузі, корегування напрямів сучасної державної політики щодо її реформування.

Невирішені частини загальної проблеми. Сукупність існуючих інститутів представляє собою інституціональну структуру суспільства та економіки. Досконала інституційна структура регіонального управління економікою має стимулювати її прогресивний розвиток. Основною вимогою до інститутів механізму регіонального управління

Мета статті. Метою дослідження є опрацювання теоретичних підходів і подальше вдосконалення сутності та змісту механізму регіонального управління розвитком аграрного сектора економіки України.

Основні результати дослідження. Сьогодні в багатьох програмних документах, які розробляються з метою активізації державного регулювання розвитку аграрного сектора економіки України, досить часто трапляється поняття “механізм державного регулювання” при вирішенні як проблем розвитку галузі взагалі, так і окремих питань. Так, у Концепції комплексної програми аграрного та сільського розвитку України, яка розроблена відповідно до положень Програми уряду “Назустріч людям”, зазначається, що основними напрямками виконання Програми є запровадження дієвих механізмів державного (у тому числі бюджетного) регулювання в АПК шляхом створення механізмів державної підтримки аграрного виробника, окремих галузей сільськогосподарства та розвитку територій. Також у загальнодержавній Комплексній програмі підтримки та розвитку українського села “Добробут через аграрний розвиток” на 2005–2010 рр. вказується на те, що основними цілями Програми є визначення стратегічних галузевих пріоритетів за рахунок збалансованого використання ринкових та державних механізмів регулювання. Крім того, у Програмі розвитку фермерства в Україні на 2005-2015 рр. поряд з іншими ставиться завдання розробити механізм державного регулювання ринку земель сільськогосподарського призначення. Однак чіткого визначення поняття “механізм державного регулювання” стосовно розвитку аграрного сектора економіки України сьогодні не існує. Виходячи з вищенаведеного актуальним є визначення цього поняття з наукової точки зору [2].

Механізм державного регулювання аграрного сектора економіки формується на основі концепції і принципів управління і повинен максимально враховувати специфічні особливості соціально-економічного середовища регіону, масштаб впливу на нього варіативності внутрішніх і зовнішніх факторів. Очевидно також, що механізм регіонального управління формується з необхідності виконання ієрархії поставлених цілей і повинен виражатися в досягненні показників якісного розвитку регульованої соціально-економічної системи, що визначаються суб'єктами управління. Встановлені параметри розвитку регіону (як регульованої соціально-економічної системи) визначають напрями формування регіональної економічної політики і, отже, ієрархію цілей механізму державного управління виходячи з особливостей і чинників регіонального соціально-економічного середовища. Цей механізм дозволяє оцінити відповідність цілей і методів, стратегічних та оперативних цілей державного регулювання поточному стану регіональної економіки, можливостями і потенціалу об'єктів регулювання, спрогнозувати потребу в ресурсах (в т.ч. ресурсах управління) та ефективність реалізованих заходів. При цьому головною метою формування інституціонального механізму регулювання регіонального економічного розвитку є визначення напрямку керуючих процесів в умовах обмеженості ресурсів через розробку програми ефективних дій для системи в цілому і безпосередньо для кожного з рівнів ієрархічної структури, що, в кінцевому підсумку, має сприяти переходу регіональної економіки до якісно нового рівня розвитку. Таким чином, ефективне формування і функціонування інституціонального механізму регулювання визначається концепцією і принципами управління і обумовлено виконанням наступних необхідних підготовчих заходів:

- визначення повноважень і відповідальності всіх рівнів системи регулювання виходячи з принципу ієрархічності та делегування повноважень;
- оцінка наявної ресурсної бази здійснення процесу регулювання і джерел фінансового забезпечення;
- визначення та аналіз характерних властивостей та особливостей елементів системи регулювання для врахування їх у процесі реалізації цілей механізму управління;
- створення інформаційно-аналітичної підсистеми регулювання регіональних економічних процесів, необхідної для збору та обробки інформаційних потоків, супутніх реалізації цілей управління, і забезпечення “зворотного зв'язку” між суб'єктами та об'єктами управління;
- розробка і структурування інструментарію оцінки ефективності як самої системи управління, так і процесу реалізації цілей державного регулювання на основі індикативних показників відхилень і ступеня їх впливу;
- побудова моделі реалізації управлінських процесів з урахуванням структурних зв'язків і залежностей системи державного регулювання аграрного сектору економіки;
- розробка системи оцінки якості регулювання.

Крім того, реалізація управлінського процесу системи інституціонального управління визначається властивостями механізму регулювання, що відображають складність структурованих зв'язків і відносин як між суб'єктами управління всередині системи, так і між системою в цілому і регульованою нею соціально-економічним середовищем. До властивостей механізму державного управління можна віднести:

- цілеорієнтованість механізму регулювання;

– пріоритетний характер виконання кінцевих цілей регулювання регіонального економічного розвитку аграрного сектора та другорядність самого механізму управління, що означає можливість і необхідність зміни і коректування механізму в разі його невідповідності потребам державного управління;

– динамічний характер механізму регулювання, обумовлений варіативністю параметрів регіонального економічного середовища і загальної ринкової кон'юнктури, що впливає на процес визначення цілей і застосовуваних методів управління;

– взаємопов'язаність і взаємообумовленість етапів реалізації управлінського процесу, пов'язана з ієрархічністю суб'єктів управління розмежуванням їх повноважень;

– досить жорстка міра регламентованості процесу функціонування механізму регулювання, обумовлена необхідністю зовнішнього контролю з боку суб'єктів управління і незалежних громадських структур;

– дискретність інституціонального механізму управління, пов'язана із складністю керованих процесів і поступовим нерівномірним проявом синергетичного ефекту від взаємодії елементів регулювання;

– циклічність процесів функціонування інституціонального механізму регулювання, що відображає безперервність і повторюваність регламентованих етапів реалізації управлінських процесів незалежно від їх тимчасових і якісних характеристик;

– висока залежність життєздатності та ефективності механізму від якості ресурсів державного управління, компетентності суб'єктів управління та адекватності сприйняття регіональним соціально-економічними середовищем конкретного управлінського процесу і системи регулювання в цілому;

– прозорість інституціонального механізму регулювання як необхідна умова підвищення ефективності та соціальної орієнтованості заходів державного управління економічними процесами та формування регіональної економічної політики.

Беручи до уваги факт цільової орієнтованості інституціонального механізму регулювання регіональних соціально-економічних процесів в аграрному секторі, сам управлінський процес подається як поетапна реалізація стратегічних заходів регіональної економічної політики, що формують основу переходу до якісно нового рівня розвитку, а також конкретних заходів програмного характеру, що визначають досягнення цілей за певними напрямками застосування управлінських ресурсів. Отже, процес функціонування інституціонального механізму регулювання, на наш погляд, можна представити у вигляді схеми реалізації проекту. Таким чином, система регулювання регіонального аграрного сектора економіки за своїми цілями реалізується за допомогою комплексу проектів, які, в свою чергу, реалізують ті чи інші сторони і аспекти інституціонального управління. У результаті, кожна підціль регулювання є основою окремого проекту, який реалізується за допомогою системного механізму, побудованого під особливості, умови і цілі конкретного проекту і має стандартну структуру.

Висновки. В цілому, проектний підхід до інституціонального механізму регулювання дозволяє підвищити його ефективність і більш точно визначати орієнтири регіональної економічної політики щодо управління аграрним сектором виходячи з наявного потенціалу та з урахуванням мінливих чинників соціально-економічного середовища.

Література

1. Присяжнюк М. Про необхідність і напрями поглиблення аграрної реформи / М. Присяжнюк, П. Саблук, М. Кропивко // Економіка України. – 2011. – № 6. – С. 4–16.
2. Гайдучкий П. І. Аграрна реформа в Україні / П. І. Гайдучкий, П. Т. Саблук, Ю. О. Луценко. – К. : ННЦ ІАЕ, 2005. – 424 с.
3. Корецький М. Х. Державне регулювання аграрної сфери у ринковій економіці : монографія. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 260 с.
4. Стратегічні напрями розвитку агропромислового комплексу України / за ред. П. Т. Саблука, В. Я. Мель-Весеяка. – К. : ІАЕ, 2002. – 60 с.

УДК 334.012.82+339.922

Г. В. КОЗАЧЕНКО, Л. Е. ШУЛЬЖЕНКО

Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля, м. Луганськ

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНИХ АЛЬЯНСІВ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

На основі дослідження сучасних тенденцій розвитку інформаційних комунікаційних технологій, досвіду створення стратегічних альянсів виявлені ключові характеристики стратегічних альянсів і основні напрями їхнього формування у сфері інформаційних комунікаційних технологій.

Based on researches of modern tendencies of informational communicational technologies development and the experience of making the strategic alliances the key characteristics of such strategic alliances are determined and the main directions of their making in the sphere of informational communicational technologies are considered.